

Ernest Tesár - osobný fond,**1835-1972****Opis na úrovni fondu**

kód	názov kódu v AJ	obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference kode	SK_1570_15528	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Ernest Tesár - osobný fond	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	1835-1972	Časový rozsah
3.1.4.	Level of desription	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit o description (quantity, bulk, or size)	1,14 bm (8 archívnych škatúl spisov, 1 ks registratúrna pomôcka, 1 ks plagát, 281 ks fotografií, 24 ks negatívov, 319 ks máp a atlasov, 4 ks novín, 351 ks technickej dokumentácie)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Ernest Tesár, projektant a zamestnanec železnice, obyvateľ Trenčína	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	Ernest Tesár sa narodil 30. apríla 1890 do železničiarkej rodiny vo Vrútkach. Po absolvovaní nižšej priemyselnej školy sa zamestnal ako učeň, kde získal výučný list strojného zámočníka. Postupom času sa vypracoval a bol premiestnený do Budapešti, kde pracoval ako technický úradník. Po prvej svetovej vojne pracoval v Brne, neskôr v Bratislave na odbore pre udržiavanie trate. Svoje odborné vedomosti pretavil do vypracovania situačného plánu slovenských železníc a založil stavebné bytové družstvo. Okrem toho vypracoval aj rozdeľovací parcellačný plán pre 69 rodinných domov. V roku 1928 nastúpil k Traťovej dištancii Československých štátnych dráh. Ernest Tesár	Dejiny správy pôvodcu

		<p>pracoval na železnici ako technik 52 rokov, z toho 27 rokov v Trenčíne. Venoval sa najmä tvoreniu rôznych plánov, napríklad vypracoval stavebný plán dvoch domov na Švermovej a Hodžovej ulici či stavebný plán na výstavbu lávky cez Váh. Na objednávku Miestneho národného výboru v Trenčíne spracoval situačný plán mesta. Československé štátne dráhy ho poverili dozorom nad stavbou novej stanice a podjazdu na Hornú Sihot' v Trenčíne či stavby remízy pre elektrické rušne a prístavbu železničnej budovy v Trenčianskej Teplej. S vykonávaním práce súvisel aj vstup do ROH, kde pôsobil od roku 1925. V roku 1950 získal titul úderníka za obetavú prácu na výstavbe a reorganizácii železníc. V roku 1954 dostal poverenie zastávať funkciu inžiniera u traťovej dištancie, okrem toho začal v tom období vykonávať funkciu námestníka náčelníka.</p> <p>O tom, že sa stal odborníkom vo svojej profesii svedčí aj fakt, že v roku 1974 začal vyučovať na železničnom učilišti v starej staničnej budove 35 železničných učňov z južného Slovenska a to v maďarskom jazyku. Dokonca vypracoval viac ako 50 stavebných plánov a rozpočtov na stavby rodinných domov v blízkom okolí mesta Trenčín.</p> <p>Ernest Tesár bol členom Miestnej organizácie Hlinkovej slovenskej ľudovej strany (MO HSLS) v Trenčíne a zároveň jej dôverníkom a keďže celý svoj život pracoval na železnici vstúpil a angažoval sa aj v Hlinkovej dopravnej garde (HDG) v Trenčíne, kde istý čas vykonával funkciu dočasného veliteľa.</p> <p>Medzi jeho najväčšie vášne patrila filatelia, v roku 1928 sa stal jedným z členov filatelistického klubu. Postupom času začal zastávať funkciu nielen hospodára a pokladníka, ale aj samotného tajomníka. Organizoval viaceré zájazdy filatelistov, usporadúval výstavy, kde vystavoval aj svoje zbierky. Trenčín vďaka filatelickej výstave navštívil až šesťkrát, predtým ako sa sem natrvalo presťahoval. Počas jeho aktívnej účasti v spolku filatelistov sa zvýšil počet členov až na 230, o čom svedčí aj mnoho diplomov a medailí, ktoré získal v tejto oblasti. Zaujímavosťou je aj fakt, že na oslave svojich 90. narodenín mu bol udelený zlatý čestný odznak od Ústredného výboru československých filatelistov za dlhoročnú a obetavú prácu pri organizovaní filatelie na Slovensku.</p> <p>Okrem filatelie sa Ernest Tesár angažoval aj vo Zväze slovenských ovocinárov, kam vstúpil v roku 1930 a pôsobil v ňom ako tajomník dvadsať rokov. Naplánoval a zriadil</p>	
--	--	---	--

		<p>predajňu pre ovocinárov, podieľal sa na založení 9 záhradných osád so 690 parcelami, pre ktoré vytvoril rozdeľovací plán, či vypracoval prototypy 3 typov chatiek. V zväze organizoval výstavy, zájazdy na ovocné výstavy a objednával materiál.</p> <p>Medzi ďalšie aktívne záľuby Ernesta Tesára patrilo fotografovanie a maľovanie, niektoré z obrazov dokonca aj vystavoval.</p> <p>Počas svojho života bol niekoľkokrát ťažko skúšaný, a to už počas druhej svetovej vojny, kedy ukrýval partizánov pred Nemcami. Najväčšia rana však prišla v roku 1951, kedy v jednom z najväčších politických procesov, KSČ odsúdila a popravila troch mladých chlapcov – členov Bielej légie. Medzi troma spolužiakmi z gymnázia Tunegom a Púčíkom bol aj jeho syn Eduard Tesár.</p> <p>Ernest Tesár zomrel v roku 1986 vo veku 96 rokov.</p>	
3.2.3.	Archival history	<p>Prvé archívne dokumenty osobného fondu Ernesta Tesára získal Štátny okresný archív v Trenčíne 24. 10. 1988 od Ondreja Ripku. Archívne dokumenty pozostávali z piatich archívnych škatúľ (0,6 bm) z rokov 1881 až 1959. Ďalším prírastkom boli dokumenty od Izabely Václavíkovej, dcéry Ernesta Tesára, ktoré predstavovali 1 škatuľu a 1 balík archívneho materiálu (0,13 bm) z rokov 1835 až 1972. Štátny okresný archív v Trenčíne ich získal 24. 10. 1988.</p> <p>Nasledujúcim prírastkom do osobného fondu prispel opäť Ondrej Ripka 19. 12. 1990 archívnym materiálom v rozsahu 0,25 bm, ktorý obsahoval rôzne plány či pôdorys domu Ernesta Tesára.</p> <p>Posledné archívne dokumenty získal Štátny archív v Trenčíne v roku 2019 od Miroslava Ďuriša v počte 3 archívne škatule z rokov 1938 až 1946.</p> <p>Osobný fond Ernesta Tesára nie je spracovaný do podoby inventáru, avšak v roku 2019 sa uskutočnila jeho revízia. Archívny fond pozostáva z 1,14 bm archívnych dokumentov, ktoré sú usporiadané do 8 škatúľ.</p>	Dejiny archívneho fondu
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	<p>Prvé prírastkové číslo do osobného fondu Ernesta Tesára bolo č. 398 v roku 1988, archívne dokumenty boli uložené v sídle Štátneho okresného archívu v Trenčíne na Kožušnickej 1. Išlo o archívne materiály z obdobia rokov 1881-1959 v počte 5 škatúľ.</p> <p>Druhým prírastkom pod číslom 399 evidovaným 24. októbra 1988 bola jedna škatuľa a jeden fascikel z rokov 1835 až 1972 v rozsahu 0,13 bm, uložené rovnako na Kožušnickej 1.</p> <p>19. 12. 1990 evidujeme prírastok č. 513 v rozsahu 0,25 bm, ktoré predstavovali rôzne</p>	Spôsoby získavania archívnych prírastkov

		<p>plány a drobnosti z pozostalosti Zemányiho. Posledným evidovaným prírastkom je číslo 308/2019, ktoré Štátny archív v Trenčíne získal od Miroslava Ďuriša. Tri archívne škatule spisov z rokov 1938 až 1946 pozostávajú z biografického materiálu Ernesta Tesára, rodinnej a úradnej korešpondencie, fotografií, plagátu, máp či rôznych záznamov, ktoré pochádzajú z Miestnej organizácie Hlinkovej slovenskej ľudovej strany a Hlinkovej dopravnej gardy. Archívne dokumenty boli rovnako ako tie predchádzajúce uložené v sídle archívu.</p>	
3.3.1.	Scope and contents	<p>Medzi najstaršie dokumenty osobného fondu Ernesta Tesára patrí archívny materiál z roku 1835. Ide o archívny dokument v maďarskom jazyku, v ktorom sa mladí poslanci lúčia so svojim členom. Ďalším zachovalým archívnym dokumentom je menšia publikácia s názvom „Pravidlá spoločnosti panny Márie a modlitby spoločnosti nepoškvrneného počatia panny Márie na Gymnázium v Trenčíne“, ktorá bola vydaná v roku 1855 v Bratislave. Naopak medzi najmladšie radíme archívne fotografie z roku 1972 či plány rodinných domov, železničných stavieb, úprava Bratislavskej cesty, návrh na úpravu ľavo brežného predmestia a stredu mesta v Trenčíne, ktoré pochádzajú z obdobia konca 50. rokov 20. storočia.</p> <p>Osobný fond Ernesta Tesára obsahuje množstvo cenných archívnych dokumentov, medzi najobsažnejšie patria plány a mapy. V plánoch nájdeme okrem domov a železničných stavieb aj stavby drevenej maštale pri železničnej stanici v Chynoranoch, rôzne plány úpravy predmestia nábregia Váhu, či plán Masarykovej kasárne v Trenčíne. V mapách môžeme nájsť nielen Trenčín, Piešťany, Levoču, Viedeň, Budapešť, ale aj mapy celého Rakúska-Uhorska, oblasti z Ukrajiny, Čiernej Hory a Srbska. Mapy zvyčajne pochádzajú z obdobia medzi rokmi 1913 až 1916.</p> <p>Jednou z ďalších nemenej dôležitých častí osobného fondu sú záznamy pochádzajúce z Miestnej organizácie Hlinkovej slovenskej ľudovej strany (MO HSLS) v Trenčíne, tiež záznamy z Hlinkovej dopravnej gardy (HDG). Zaraďujeme sem dokumenty ako protokoly došlej a odoslanej pošty MO HSLS v Trenčíne z rokov 1943 až 1945, spisy neužitých Židov v Trenčíne, súpisy židovského majetku, prihlášky o arizovanie židovského majetku, rôzne previerky politickej spoľahlivosti, pracovné povolenia pre Židov, súpisy členov HSLS, zápisnice z porád, zoznam židovských pozemkov v k. ú. Trenčín či podrobné zoznamy majiteľov trenčianskych reštaurácií, kaviarní, hostincov,</p>	Obsah a rozsah archívneho fondu

		<p>ale aj pokyny k zaisteniu židovských majetkov a mnoho ďalšieho.</p> <p>Osobný fond Ernesta Tesára disponuje aj osobnými dokladmi, medzi ktoré patrí napríklad preukaz člena Hlinkovej dopravnej gardy, členská legitimácia HSLS, dekrét o menovaní za dočasného veliteľa Hlinkovej železničnej gardy v Trenčíne či doklady o prevode židovského majetku. Súčasťou je aj osobná a úradná korešpondencia Ernesta Tesára, v ktorej sa nachádzajú pozvánky na výberové schôdze MO HSLS, pozvánka na cirkevné požehnanie Kultúrneho domu v Trenčíne, upomienka ohľadom neplnenia si povinností vyplývajúcich z členstva v Hlinkovej garde i pohľadnica s vojenskou tematikou, ktorú maľoval sám Ernest Tesár. V osobnom fonde sa nachádzajú aj osobné fotografie, tiež fotografie pamiatok v okrese v celkovom počte 281 ks z obdobia 1901 – 1972.</p> <p>Osobný fond nie je spracovaný do podoby inventáru. Prvé štyri škatule, ktoré pozostávajú zo získaných prírastkov z rokov 1988 až 1990, sú archívne dokumenty zoradené na skupiny ako plány rodinných domov, plány úprava predmostia nábrežia Váhu, železničné stavby, mapy, fotky, a plány železnice a drobných stavieb. Piata škatuľa obsahuje zmes archívnych dokumentov od účtov E. Tesára, správy dláždenia ulíc Trenčína, fotografie, publikácie, pridelenie služobného motocyklu, archívne dokumenty z Ľudového skladného družstva v Trenčíne z obdobia 1941 až 1951 a pod.</p> <p>Archívne dokumenty, ktoré Štátny archív v Trenčíne získal v roku 2019 sú zoradené podľa skupín ako biografický materiál Ernesta Tesára, korešpondencia Ernesta Tesára, ilustračný materiál, tlačový materiál a spisový materiál z MO HSLS a HDG. K prírastku v počte troch škatúl je vypracovaný zoznam archívnych dokumentov.</p> <p>Archívne dokumenty osobného fondu Ernesta Tesára sú veľkým prínosom pre spoločnosť, najmä vďaka dokumentom, ktoré reflektujú obdobie dôležitej slovenskej histórie, o čom svedčí aj fakt vysokej návštevnosti bádateľov. V roku 1996 ŠOKA v Trenčíne zapožičala časť archívnych dokumentov z osobného fondu aj Trenčianskemu múzeu. Archívne dokumenty vo fonde Ernesta Tesára sú dobre zachované.</p>	
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	<p>Informácie o vyradovaní nie sú známe. Osobný fond Ernesta Tesára nie je zinventarizovaný, čiže nedošlo ani k vnútornému vyradovaniu počas inventarizácie.</p> <p>Súčasný stav osobného fondu Ernesta Tesára predstavuje 8 škatúl a 0,14 bm dokumentov čiže spolu 1,14 bm.</p>	Vyradovanie a hodnotenie

3.3.3.	Accruals	Neočakávajú sa.	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	Archívny fond Ernesta nie je spracovaný do podoby inventáru, avšak v roku 2019 sa uskutočnila jeho revízia.	Spôsob usporiadania
3.4.1.	Conditions governing acces	prístupný	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovat' so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcí
3.4.3.	Language /scripts of material	latinský, maďarský, nemecký, slovenský	Jazyk/písmo archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	nepoškodený	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	Nie sú známe.	Vyhľadávacie pomôcky
3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Trenčíne, Kožušnícka 1, 911 05 Trenčín	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Archívna pomôcka o tom neinformuje.	Existencia a umiestnenie

			kópií
3.5.3.	Related units of description	Nie sú známe.	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publikation note	Informácie nie sú známe.	Informácie o publikovaní
3.6.1.	Note		Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Pozri 3.4.5. Opis vyhotovila Mgr. Simona Mikušková v apríli 2023.	Informácia o spracovateľovi a spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	Opis bol vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition a metodického pokynu na tvorbu opisov archívnych súborov podľa všeobecného medzinárodného štandardu pre archívny opis ISAD (G) č. SVS-OAR1-2017/002532	Pravidlá alebo zásady
3.7.3.	Date(s) of descriptions	04. 04. 2023	Dátum vyhotovenia opisu